

ŞİZOAFFEKTİF BOZUKLUK TANILI HASTADA LİTYUM KULLANIMINA BAĞLI GELİŞEN PSÖRIAZİS TABLOSU KONULU OLGU SUNUMU

Aylin Aydın, Ferdi Köşger

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Eskişehir

GİRİŞ ve AMAÇ: Lityum iki uçlu duygudurum bozukluğu tedavisinde başlıca tedavi seçeneklerindendir ve lityum tedavisi sırasında dermatolojik yan etkiler oldukça sık görülmektedir. Bu yan etkilerden en sık görülenleri akneiform döküntüler, folikülit, makülopapüler döküntüler ve psöriyazistir. Psöriyazis kronik gidişli inflamatuvar bir deri hastalığı olup lityumun neden olduğu dermatolojik yan etkilerin başında gelir. Nötrofilik infiltrasyona neden olan lityum, deri üzerinde olumsuz sonuçlara neden olabilir. Bu olgu sunumunda psikiyatri polikliniğinde takipli, şizoaftiktif bozukluk tanısı olan, lityum kullanımından sonra psöriazis gelişen olgu tartışılacaktır.

OLGU: 46 yaşında, kadın, bekar, Eskişehir’de anne ve babasıyla birlikte yaşıyor, üniversite mezunu, çalışıyor. Olgunun ilk psikiyatrik şikayetlerinin 2004 yılında ilk görev yerine atandıktan sonra başladığı, ilk psikiyatrik şikayetlerinin takip edildiğini düşünme, şüphecilik, uykusuzluk, özgüven artışı, sinirlilik, hareketlilikte artış olduğu, mevcut şikayetlerle psikiyatri polikliniğine başvurduğu ve psikiyatri servisine yatışının yapıldığı ve bipolar duygudurum bozukluğu tanısının konduğu, 2025 yılına kadar psikotik içeriğin eşlik ettiği manik ve depresif epizotlarla çoklu servis yatışlarının olduğu, son yıllarda duygudurum epizodlarının dışında da psikotik içeriğinin devam ettiği, son servis yatışında da manik belirtilerin yanı sıra psikotik belirtilerinin olduğu ve tanısının şizoaftiktif bozukluk olarak değiştiği, önceki tedavisinin kesilerek klozapin, ketiyapin, lityum tedavilerinin düzenlendiği ve iyilik haliyle taburcu edildiği öğrenildi. Daha öncesinde dermatolojik hastalık öyküsü olmayan ve aktif ruhsal şikayeti olmayan olgu, poliklinik takipleri sırasında göz çevresinde skuamlanma ve eritem, tüm vücudunda yaygın eritem ve deskuamasyon gelişmesi üzerine dermatoloji polikliniğine konsulte edildi. Dermatoloji polikliniğinde yapılan muayene ve lezyonlardan alınan biyopsi neticesinde psöriazis tanısı konuldu ve prednol tedavisi başlandı. Hastanın lityum tedavisi tarafımızca kesildi. İki haftalık bir sürede hastanın lezyonlarında gerileme gözlemlendi.

TARTIŞMA VE SONUÇ: Lityumla ortaya çıkan psöriyazis ve psöriyatik alevlenmeler oldukça sık görülen yan etkiler olmasına karşın, ortaya çıkış düzenekleri halen çok iyi anlaşılamamıştır. Lityum, önceden var olan psöriazisin alevlenmesi, de novo psöriazis indüksiyonu, püstüler psöriazis, tırnak değişiklikleri ve psöriyatik artropati olarak ortaya çıkabilen psöriazis dahil olmak üzere çeşitli kutanöz reaksiyonlarla ilgilidir. Psöriyatik lezyonların ortaya çıkması normal terapötik serum lityum seviyelerinde meydana gelebilir. Psöriyatik lezyonların gelişimi için refrakter dönem değişkendir ve genellikle psöriazisin indüksiyonunda daha uzun, alevlenmesinde ise daha kısadır. Lityumun psöriasis ile ilişkisi ilk kez 1972 yılında Carter tarafından tanımlanmıştır ve o zamandan beri literatürde lityuma bağlı psöriazis veya önceden var olan psöriazisin alevlenmesine dair birçok rapor yayınlanmıştır. Lityumun tetiklediği psöriazis ilk olarak 1976 yılında Bakker ve Peppinkhuizen tarafından bildirilmiştir. Lityum tedavisine ikincil psöriazis insidansının %1,8 ila %6 arasında olduğu bildirilmiştir. Lityuma bağlı psöriazis genellikle geleneksel tedavi yöntemlerine dirençlidir ve bazı vakalarda lityum tedavisinin dozunun azaltılması veya kesilmesi gerekebilir. Erken tanı ve tedavi, kötüleşen cilt görünümüne ikincil olarak duygudurum semptomlarının daha da kötüleşmesinden kaçınmada faydalı olabilir. Önceden psöriazisi olan tüm hastaların lityum tedavisi ile lezyonlarında alevlenme gelişmeyeceği ve bipolar duygudurum bozukluğu olan hastalarda psöriazisin lityum tedavisi için bir kontrendikasyon olmadığı unutulmamalıdır.

Kaynaklar:

- Stamu-O'Brien, C., Hoang, M., Papoutsis, I., Turk, C. B., Das, A., & Kroumpouzos, G. (2025). Bipolar disorder in patients with psoriasis, and the impact of lithium therapy on psoriasis. *Clinics in Dermatology*.
- Jafferany, M. (2008). Lithium and psoriasis: what primary care and family physicians should know. *Primary Care Companion to The Journal of Clinical Psychiatry*, 10(6), 435.
- ALTINBAŞ, K., Kurt, E., & Oral, E. T. (2006). Lityumla ortaya çıkan iki psöriyazis olgusu. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 7(4), 244-247.